

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 0 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10

Pentru ducerea la casă cu 15 c. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 1 r.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 1

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Căminădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poște și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Situațiunea. *)

II.

Vedând dispozițiunile spiritelor, unii dintre membrii partidului, oameni mai hotărâți, stăruie pentru o politică mai îndrăgănită.

Acum, după-ce am primit cu toți convingerea, că despre o apropiere a Maghiarilor nu mai poate fi vorba, este, — dic ei, — pe din destul motivată apropierea noastră către concetățenii nostri slavi din ambele părți ale monarhiei. Trebuie deci să ne punem în înțelegere cu Sârbii, cu Croații și cu Slovaci, cu Boemii, cu Rutenii și cu Slovenii și să facem cauză comună atât cu ei, cât și cu spriginitorii lor, pentru-ca împreună să impunem schimbarea actualei stări de lucruri.

Că ar avea o asemenea politică multe șanse de reușită, aceasta o admit toți oamenii bine informați.

Curentul slav e puternic în monarhia noastră și partidul, care stăruie pentru restabilirea unității monarhiei pe baze federative, are filiații în toate țările monarhiei, are programul său definitiv stabilit și are, mai presus de toate, legături chiar și cu cele mai importante cercuri din monarhie.

Sunt cu toate acestea între Români oameni, chiar mulți oameni, care nu vor nici într'un cas să facă cauză comună cu Slavii. Ei nici că vor să discute în chestiunea aceasta; astfel alipirea către Slavi ar trebui neapărat să producă o desbinare între Români. Și mai ales aceasta e ceea-ce trebuie să se evite. Ori-și-ce ar urma, Români trebuie înainte de toate să fie strinși cu toți la un loc, ori cel puțin gata de a se strânge în fața ori-și-cărei situațiuni grele impregiurului aceluiași steag.

Și dacă mai presus de toate aceasta trebuie să o avem în vedere, linia de conduită de până acum e cea mai bine aleasă. Căci, deși există astăzi desbinări între Români, avem cu toți sentimentul, că ori-și-ce situațiune mai grea uniți 'i-ar găsi pe toți Români. Sunt între Români oameni, cărora nu le dă mâna să vorbească sincer, sunt oameni, care cred, că mai ușor parvin și mai lesne se susțin, dacă se fățărăsc și-i fac guvernului servicii contra partidului național, nu e însă

nici unul, care nu s'ar bucura în toată sinceritatea, dacă ideile cuprinse în programul din Sibiu s'ar realiza, și atunci, când va fi sosit timpul princiios pentru realizare, toți vor avea ambițiunea de a lua și ei parte la realizare, ba tocmai aceia, care acum se codesc, atunci s'ar îmbulzi, ca să fie între cei dintâi. Nu scim între Români nici un guvernamental de oare-care importanță, care susține în toată sinceritatea pe actualul guvern și actuala stare de lucruri și nu s'ar simți foarte fericit, dacă 'i-s'ar da ocaziune să se „rehabiliteze“ în fața Românilor.

Sunt însă și între Români, ca pretutindenea, elemente mai mult ori mai puțin extreme fie într'un fel, fie într'altul. Aceștia nu le convine linia de conduită a partidului național.

Partidul național cere mult cumpăt, multă răbdare, multă abnegațiune și mai presus de toate multă încredere în viitor.

Pentru oamenii, care n'au timp să aștepte, cumpătul e *indolență* și răbdarea *lășitate*, ear' pentru cei-ce vor să ajungă cât mai curând în vre-o slujbă, abnegațiunea e o nebulie, ear' credința în viitor un moft.

Pe când unii ar vră ca Români să facă prostii, pentru-ca lucrurile să ajungă cât mai curând acolo, unde ei ar voi să le vadă, ceilalți ne dic mereu: Noi nu putem să ajungem în slujbă, să înaintăm, ba ne luptăm cu cele mai mari greutăți, fiindcă voi faceți prea multă gălăgie; fiți mai „prudenți“, mai puțin sinceri, căci altfel o să fie scoși toți Români din directoriile publice.

Și scim oameni cu multă autoritate, care zădărnicesc ori-și-ce încercare făcută cu scopul de a accentua cu oare-care hotărâre atitudinea Românilor, când prin aceasta li s'ar crea vre-o greutate „fraților“ ce afirmă de guvern.

Astfel s'a ivit și se menține cu multă insistență ideea oare-cum aventurioasă, ca partidul național să se declare disolvat, oamenii mai chibzuiți să se retragă deocamdată în viața privată și să lase terenul deschis pentru elementele extreme.

Timp de trei ani și jumătate, de când servim în coloanele „Tribunei“ cauza națională, am pus adese-ori în perspectivă eventualitatea aceasta, adese-ori le-am dis adversarilor nostri: Fiți răbdători, căci poate că nu e departe timpul,

când nu veți mai avea să vă luptați cu noi!

E vorba de o foarte însemnată parte din partidul național, care nu vrea să lupte decât față în față, în câmp deschis, cu inima deschisă și pe teren legal și care atunci, când va crede de cuviință, se va retrage și va lăsa terenul deschis pentru alții, pe care nici nu-i va combate, nici nu-i va sprigini, ci-i va lăsa fie să se bată cu capetele de toate zidurile ce le stau în cale, fie să se tirească pe la toate treptele.

Nu ne vom pronunța, dacă au ori nu dreptate aceia, care stăruie pentru o asemenea retragere, nici vom discuta asupra întrebării, dacă timpul ar fi chiar acum bine ales. Un singur lucru voim să punem în vederea celor ce stau încă la îndoeală: că atunci, când retragerea s'ar face, s'ar desființa și partidul național, care combate pe față și s'ar lăsa terenul deschis pentru organizarea elementelor inclinate a continua *prin ascuns* lupta contra actualei stări de lucruri.

Atât e destul, pentru-ca să ne gândim de trei ori mai înainte de a lua o asemenea hotărâre.

Cestiunea alegerii de principe bulgar.

O parte a deputațiunii bulgare s'a reîntors dela Viena, trecând la 20 l. c. prin capitala Ungariei. Membrii deputațiunii Stoianoff, Șişmanoff, Rușdi-Effendi, Popoff, Vinaroff și Marcoff sosiră cu trenul expres vienez la 1 oară 36 minute în Budapesta, de unde apoi, după o prețecere de un pătrar de ciaz, 'și-au continuat călătoria spre casă.

Unul dintre redactorii ziarului budapestan „Neues Pester Journal“ se folosi de acest privilegiu spre a pune unele întrebări singuraticilor membri ai deputațiunii. La prima întrebare, privitoare la acceptarea coroanei de către prințul Ferdinand de Coburg, ar fi răspuns dl Zaharia Stoianoff cam următoarele:

Timpul e cu mult mai scurt măsurat, decât se-mi fie cu putință a vedea la această întrebare un răspuns amănunțit. Dar' pe scurt pot să vă spun, că noi ne-am înșelat în toate privințele. După toate câte au premers alegerii prințului, după asigurările, pe care

ni le-a dat prințul încă înainte de a se fi început agitațiunea în Bulgaria în favorul lui, noi trebuia să presupunem, că prințul va accepta alegerea necondiționat și fără nici o rezervă. În locul acesteia prințul declară, că acceptarea alegerii o face pendentă dela anumite condițiuni, despre care n'a fost de loc vorbă în decursul lungilor negociațiuni ce s'au ținut între guvernul bulgar și între prințul și oamenii sei. Noi nu suntem destul de înțelepți spre a înțelege scopul amăgirii, căreia am căzut drept victime; un lucru însă îl scim: că prințul nu-și va ajunge nici odată acest scop ascuns, căci după repetitele experiențe neplăcute din timpul din urmă, Bulgaria va săi de ce are să se țină.

La întrebarea, ce înțelege el sub cuvintele din urmă, răspuns Stoianoff cu ocolire; dîse, că el însuși e republican, că el a accentuat deja la deosebite ocaziuni, că în Bulgaria singura formă de stat posibilă e republica; cu toate acestea la cas, că prințul ar fi prevenit în mod bărbătesc, el 'și-ar fi suprimat sentimentele sale politice și s'ar fi făcut cu trup cu suflet aderent al prințului. Ce se va întâmpla acum, el nu știe; forma de stat republicană are în Bulgaria mulți aderenți și se poate că aceștia vor desvolta o activitate mai mare, la cas că Coburgul va refusa definitiv.

„Sunteți D-Voastre deja așa de departe, că puteți cu toată posivitatea admite, că prințul Ferdinand va refusa definitiv alegerea?“

„Da, suntem așa de departe. Eu și ceilalți membri ai deputațiunii suntem firm convinși, că prințul Ferdinand de Coburg nu va veni nici odată în Bulgaria. Urgearea din afară a alegerii lui n'a fost altceva, decât un joc nejustificabil, ce s'a jucat cu națiunea bulgară. Dealtmintrelea aceasta, deja după răspunsul ce-l dete prințul la discursul lui Tonceff, seiu cum are să gândească despre el.“

„D-Voastre sunteți neîndestuliți și cu persoana prințului?“

„Tinerul, poate și prea tinerul prinț a făcut asupra noastră o impresiune cam favorabilă, cu toate că după icoana ce ni s'a desfășurat despre el, i-l închipuim ca totul altcum. Se înțelege, noi am fost rău deprinși cu principele Alexandru, acesta era un bărbat din cap până în picioare.“

Raportorul jurnalului în chestiune se adresa acum către maiorul Vinaroff și

Foița „Tribunei“.

Croitorul și cei trei feciori.

— Poveste. —

1. Spune-se că 'n lume-odată un biet croitor trăia,
 Care dăruit de ceruri cu trei buni feciori era;
 Dar' era sărac, și altă avere cât a trăit,
 Afară de-o capră numai, nimic n'a agonisit,
 Deci a lui avere toată în astă capră stătea,
 Care cu-al ei lapte însă toată casa li-o ținea;
 Dar', ca ea să dea lapte, trebuiau s'o îngrijească,
 S'o ducă în toată ziua afară la câmp să pască...

Într-o zi s'a dus cu dînsa dintre feciori cel mai mare,
 10. Într'un țințirim ducend-o la pășune bună tare.
 Ea aci putea să mănăce muguri dulci și iarbă dulce
 Și putea s'alerge-atîta, cât picioarele-o vor duce...
 Când coala de-cătră seară feciorul voia să ease
 De prin țințirim cu dînsa și să meargă cătră casă,
 O 'ntrebă cu vorbe line: — „Ești sătulă, capra mea?“

— „Da! sătulă's, cât o frunză mai mult n'aș pute mănca!“

„Mehehe!“

Mehehe!...

— „Haida dară cătră casă!...“ Și chemand-o după sine,
 În cotețul ei o duce și aci o leagă bine;
 Ear' apoi, mergend în casă, dîce cătră taică-sau:

20. — „Acum capra e sătulă, dar' sătulă, taică, de!“

„Căci când eu am întreat-o de s'a săturat ori ba,
 'Mi-a dis, că o frunză mică mai mult n'ar pute mănca!...“

Croitorul, om al naibii, ce nu vedea nu credea;

Ci în grajd însuși se duce și pe capră-o 'ntreabă-asa,
 După-ce-o mai neteșdesce: — „Bine, ați te-ai săturat?“

Eară capra blăstemată acest mic răspuns 'i-a dat:

— „Eu sătulă!? ... Doamne sfinte!“

„Toată ziua-am alergat

„Peste gropi, peste morminte,

30. „Dar' de frunză, de, n'am dat!...“

— „Ce aud?!...“ — strigă atuncia croitorul mîniat,

Ese din grăjd și merge ca de șerpe rău mușcat,
 Cheamă pe fecior și-i dîce: — „Vai, tu om necredincios!“

„Dar' nu-ți e ție rușine, om mare și mincinos,

„Dici că e sătulă capra? ... Afară din casa mea!“

„Tu aici de ați nainte mai mult loc nu vei avea!...“

Și luând o bătă bună, îl bătă și-l alungă
 Din ocolul seu, și astfel feciorul se depărta...

Acum în a doua ziua duce capra la pășune

40. Celalalt fecior... 'și-o duce, unde tufele's mai bune,

Unde ea putea să mănăce muguri, frunze, ce voia

Și putea să afle toate ce-i cerea inima sa ...

Ear' coala de cătră seară, când voia să meargă-acasă,

Prinde capra și o cheamă de prin tufe-acum să ease,

Întreabînd-o și el apoi: — „Ești sătulă, capra mea?“

— „Da, sătulă's, cât o frunză mai mult n'aș pute mănca!“

„Mehehe!“

Mehehe!...

„Haida dară cătră casă!“ Și ducend-o după sine,

Merge și el și o leagă în cotețul la iesle bine;

Dup'aceea 'n casă întră dîcend cătră taică-sau:

50. — „Acum crede că-i sătulă, capra noastră, taică, de!“

„Căci când eu am întreat-o, de s'a săturat ori ba,
 'Dis-a că-i așa sătulă, c'o frunză n'ar mai mănca!...“

Croitorul nostru însă earăși nu se 'ncredea,

Ci în grajd se duse însuși și pe capră o 'ntrebă,

Gugulind-o și dîcend-i: — „Dreptu-i, c'ăți te-ai săturat?“

Eară capra blăstemată tot acel răspuns 'i-a dat:

— „Eu sătulă?!... Doamne sfinte!“

„Toată ziua-am alergat

„Peste gropi, peste morminte,

60. „Dar' de frunză, de, n'am dat!...“

— „Așa?! Vai tu blăstemată!“ strigă earăși mîniat

Croitorul și se duce de mînie ca turbat,
 Și bătend-și pruncul bine, iute 'mi-l aruncă-afară,

Ca de ați să-și afle pânea alergând din țeară 'n țeară...

În a treia zi cu capra merse fiul cel mai mic,

Vrînd pe tatăl-seu s'asculte ca mai mic, dar' mai voinic;

Merge, frate, și alege un loc care-i mai frumos

Cu frunze, cu tufe mîndre și cu mugure mustos,

Lăsând ca să mănăce capra, doară ați s'a sătura

70. Și să meargă ați voioasă cătră grajd căprijă sa...

De cu seară o întreabă: — „Ești sătulă, capra mea?“

Îl întrebă: „Cum gândiți, d-le major, despre noul principe al Bulgariei?”

În loc de un răspuns, Vinaroff aruncă asupra raportatorului o privire înduioșată, viri mâna dreaptă în buzunarul rocului său și scoase de acolo o tabachieră de aur, care era decorată cu icoana emailată a principelui Alexandru și pe care o primi el dela principele drept suvenir în ziua luptei dela Slivnița, și duse:

„Ești un amic al tutunului bulgar? Probează țigărele asta!”

Acest răspuns sună destul de clar.

Raportorul se folosi de privilegiu spre a auzi și dela membrul turcesc al deputațiunii păreri sale despre rezultatul călătoriei.

„Noi am văzut multe lucruri frumoase”, răspunde Mehemed Rușdi, „am călătorit prin țeri mari și am fost oaspeți în multe orașe frumoase; dar’ cu toate acestea nu cred, că tânărul prinț va fi principiele nostru.”

„Bud. Korr.” primesce din Viena împărțirea, că poate să se privească de exclusă eventualitatea, că prințul Ferdinand de Coburg va mai depune jurământul ca principe al Bulgariei. Deputațiunea bulgară era deja înainte de primire într-o dispoziție foarte deprimată; ea cel puțin află de foarte curios, că principele ales nu dădă membrilor posibilitatea, de a petrece la 15 l. c. timp mai mult în Ebenthal, precum și aceea, că ei fură siliți să plece pe căldura cea mare cu trenul regulat la Dürnkut, în loc de Stillfried, ce zace mai aproape. Atitudinea prințului dela primire încoace a îndemnat pe unii membri ai deputațiunii a se ține cu totul pasivi. Deputațiunea dintru început avea intenția să se opăcească la reîntoarcerea ei vre-o două-trei zile în Budapesta; dela această intenție însă a renunțat și acum ea va pleca în mai multe grupuri, la timp deosebit, acasă în Bulgaria, fără de a fi făcut vre-o ispravă.

„Bulgaria, ultimul nostru avant-post”.

Sub acest titlu „Novoie Vremia” publică un articol foarte caracteristic în privința atitudinii Rusiei, din care extragem următoarele:

În opinia publică există două curente deosebite în privința liniei de conduită a Rusiei; unul din aceste curente ar voi, ca cu prețul oricărui sacrificiu să se păstreze liniștea necondiționată, și altul care, cunoscând de aproape însemnătatea crizei, e foarte îngrijit în privința viitorului; acest din urmă corespunde mai bine cu deviza: năvăliți spre Răsărit. (Drang nach Osten.)

Cei cari aparțin la curentul întâiu sunt de părere, că Rusia n’are nevoie de Bulgaria; Rusia a făcut destule bine-faceri pentru străini. Ideea despre misiunea liberatoare a Rusiei nu mai însușește astăzi pe nimeni. Amara experiență făcută în Sârbia și în Bulgaria ni-au deschis ochii și am înțeles de a ne mai nutri cu iluziuni. Deci n’ar rămâne, decât numai cestiunea Mării-Negre. Aceasta însă e

— „Da! sătulă’s cât nici mugur mai mult n’aș pute mânca!”

„Mehehe!”

„Mehehe!...”

— „Haida dară cătră casă!” Și chemând-o după sine,

Merge și n’coteț o bagă și o leagă-aicia bine;

Și se duce fără frică, dăcă cătră taicăl seu:

— „Acum, tată, mie crede-mi, că-i sătulă capra, ău,

„Că eu chiar am întreat-o de s’a săturat ori ba,

„Ear’ ea ăis-a că-i sătulă, că nici muguri n’ar mânca!...”

Croitorului, să creadă, nici acum nu-i venia,

80. Ci mergând, capra-și întreabă: — „Ești sătulă, draga mea?”

— „Eu sătulă?! — auzi cuvinte!

„Și ați tot am alergat

„Peste gropi, peste morminte

„Dar’ un mugur n’am aflat!...”

— „Oh! — strigă ear’ croitorul — Voi prunci reși și blăstemați!

„Pui de șerpi cu chip de oameni! Carne mea n’o s’o mâncați!”

Ese din grădjuț afară, într’ n’ casă n’furiat, Cât părea c’ar mânca lumea, părea chiar un leu turbat;

Ia o băță și se duce și își bate pruncul bine

90. Și-ocărindu-l ca pe-un câne, îl alungă dela sine...

(Va urma.)

o cestiune curat militară și nu poate fi rezolvată decât într’un viitor depărtat.

Așa vorbesc unii, ear’ alții au alte păreri; acești din urmă cred că o tactică târăgătoare e o armă rea față cu Europa. Termul întreg nordic, basinal întreg al Mediteranei aparține Europeanilor. Turcia, prin împrumuturile și amănarea veniturilor sale, s’a dat în mâna Englezilor. Inginerii francezi și englezi au străbătut în Asia-mică, unde construiesc drumuri de fer, ca să abată dela Rusia comerțul Europei cu Persia și India. În fine, vechiul drum maritim spre Orient e părăsit trecând acum prin canalul de Suez. Pe asemenea căi puterile apusene grămădesc bogății colosale, cu cari Rusia nu e în stare să rivalizeze. Cu chipul acesta înfrământul cerc al Apusului strânge din ce în ce mai tare pe Rusia. Avant-posturile principale ale Rusiei sunt cu desăvârșire perdute. În cestiunea Egiptului protestul Rusiei în contra convențiunii anglo-turcă are numai atât timp înțele, pe cât Rusia va merge mână în mână cu Franța. În Asia-mică, Rusia e neactivă și indiferentă, ca și când puțin ar privi-o, dacă acele țeri bogate vor fi trase din ce în ce mai mult în cercul vieții economice a Europei, care însă nu se mulțumesc numai cu cuceririle făcute, ci își înaintează din an în an avant-posturile mai aproape de hotarele Rusiei, astfel că desastrosul cerc, fiind tot mai strâns legat, a început să amenințe bazele dezvoltării statului rusesc.

Primul pas în această direcțiune s’a făcut prin aservirea economică a Sârbiei. Din această țeară, ajunsă la nimicire și demoralizare, au făcut o cale, pe care au apucat dușmanii Slavilor și ai Rusiei, spre a urma înainte cu lucrarea lor oprămoare și demoralizatoare față cu popoarele balcanice.

Acum a sosit momentul, ca Bulgaria să fie subjugată. În Apus, după cât se vede, par a se sili să se sâvârșască această lucrare. Rusia la rândul ei trebuie să stabilească spre Sud o graniță tare și trainică. Acesta e lucrul cel mai important. Comunicatul guvernului dela 27 Iulie 1878 era pătuns de însemnătatea acestei cestiuni. Trecerea Bulgariei în sfera de interese a altora ar sustrage Rusiei cu o lovitură foloasele câștigate prin războiu. Ori-și-ce pas făcut înainte de cătră mișcarea europeană occidentală pune o nouă stavilă sistemului de mișcare a Rusiei în Orient.

Considerat lucrul din acest punct de vedere, pierderea Bulgariei pentru Rusia ar fi o rană nevindecabilă, fiindcă Bulgaria, care forma ultimul avant-post al Rusiei în Orientul Europei, dacă acum ar căde în mâinile dușmanului, s’ar prefăce într’un punct de razim, de unde s’ar pute ușor întreprinde o năvălire asupra Rusiei.

Dar’ ni se dăce: „Cine contestă dreptul Rusiei la împărțirea moștenirii turcesci, dacă va veni treaba la atâtea?”

Dacă va veni timpul, Rusia își va spune cuvântul ei; până atunci însă, — *faisons nos reserves* — și ne vom feri de orice lucru, care ne-ar pute provoca la o lucrare activă spre a ne întreprinde mersul regulat și liniștit al dezvoltării noastre interne.

Prin urmare, ni se dăce: Nu voi țidar’ războiul? Nu! să ne ferească Dumnezeu! Nimic n’ar fi mai criminal ca a-l provoca, cu atât mai mult, că alegerea lui Coburg nu dă nici o cauză la războiu față cu liniștea cu care am lăsat să fim dați afară din Bulgaria.

Dacă odată, — termină autorul, motivând politica de așteptare a Rusiei, — principele de Bismarck și-a propus să dobândească amicia noastră, atunci el într-o formă sau în alta își va atinge scopul. Fiind dar’ pentru amicia germană inevitabilă, trebuie să privim lucrul lămurit, ca cel puțin să tragem din el toate foloasele posibile. În războiu, când părțile s’au obosit, se încheie armistițiu; ceea-ce e admisibil în războiu, poate fi admisibil și în diplomație. Am purtat povara alianței celor trei împărați. Vom purta și povara amicii cu Germania. Trebuie numai să punem ca condițiune deplină noastră libertate de acțiune asupra avant-posturilor noastre. Și între asemenea condițiuni candidatura prințului de Coburg va căde de sine în baltă.

Cestiunea gimnasiului din Blaj.

Domnule redactor!

În numerii 141 și 147, la articoliile de fond ai „Tribunei”, în urma unor informațiuni, de a căror exactitate singuri Vă îndoiți, între alte rele pomeniți și de Blaj. În gimnasiul dela Blaj profesorimea duce procesele verbale pe ungu-resce, gimnasiul s’a făcut de stat, lumea de aici prea e catolică și numai e sub Metropolitul Vancea, ceea-ce a fost sub Șuluf.

Anonimul ce V’a informat se ține la adăpost, și deși cei atacați anonim obicinuesc a Vă

cere să dați pe față pe atacătorul, eu Vă scutesc de această osteneală.

Matematicesce vorbind e la tot cazul mai ademenitor a lucra cu o mărime necunoscută, decât cu valoarea ei, care ar pute din greșeală să fie și nulă.

Câte le spuneți au întristat lumea românească, ear’ profesorilor de aici, cari au multă, foarte multă lipsă de încurajare în grelele zile, pe cari le trăim, jeluirea D-Voastre ar pute să le strice inima. Din aceste cauze Vă rog să-mi dați voie a spune lucrurile cum sunt într’u adevăr.

E o scornitură de o prea ușuratică răutate, că procesele verbale ale conferinței profesionale se duc în limba maghiară. Ne-am pomenit cu toții Români și Români ne ținem, în conferință românească vorbim și procesele verbale numai românească se duc. Dovadă archiva.

În urma ordinațiunilor mai înalte însă, aceste procese verbale sântem poftiți să le trimitem la ministru în limba maghiară; pentru aceea, când ni se cere, pre lungă originalul românesc, sântem siliți a trimite și o traducere maghiară, lucru pe care trebuie să-l facă nu numai gimnasiile românești, ci toate corporațiunile și toți privații, ear’ între gimnasii nu numai cel din Blaj. Că e așa, nu sântem noi de vină, și domnul, care Vă informează, ar întrebuița foarte cu folos puterile d-sale, dacă luându-ne locul, ar pune virtutea d-sale și ar face altfel.

De e gimnasiul nostru confesional ori de stat, când nu s’ar fi tras la îndoială în public, am crede de superflu să o mai spunem. Profesorii și directorii sunt cu toții denumiți de consistor; gimnasiul e susținut din fondurile noastre, administrate direct de consistor, și controlul ministrului asupra acestui gimnasiu în măsura, în care se face, nu pentru aceea se face, că n’ar fi gimnasiu confesional.

În urmă, socotim de riscată afirmarea, că în gimnasiul din Blaj limba românească ar fi tolerată numai. Studiile se propun românești, și limbei românești, care ține la noi locul al doilea între studii, după slabele noastre puteri îi dăm cea mai mare însemnătate și cea mai mare atențiune. Avem în tot anul băieți, cari vin fără să scie buche românească, și se întorc de aici Români ca toți Românii. — Că vom avé scări didactice în propunerea literaturii și preste tot la toate studiile, aceasta nu o negăm: noi am săi să spunem mai multe scări chiar decât spun cei-ce informează publicul despre noi. Dascălul mulțumit și încântat de sine, nu credem că o merită aceasta și din partea altora. Vederea scăderilor proprii e singura garanță și mijloc de înaintare a unui dascăl.

În fine, avem convingerea, că caracterul și faptele Metropolitului Vancea sunt așa de cunoscute, încât e superflu a-i face pe avocatul. Domnul informator n’are decât să se posteze în mijlocul pieții din Blaj, să se întoarcă odată împregiur pe călcăiul D-Sale, să-și deschidă ochii cu inteligență și curățania inimii cuvenite, și are să înțeleagă, dacă Metropolitul Vancea e mai mult catolic, ori de e mai mult Român. Asămănarea între Metropolitul Vancea și Metropolitul Șuluf ni se pare nepotrivită, după-ce altele sunt vremurile de ați și altele cele de atunci.

Vedeți, D-le Redactor, oamenii, cari prin poziția lor sunt puși în zilele noastre să asude fie în școală, fie în fruntea bisericii, acești oameni fără de aceea destul de chinuți, nu cred că e nici folositor nici oportun să fie nepăcuiți în lucrarea lor și de oamenii nostri. E păcat să lăsați ca o cineva de undeva, în neastâmpărul său de a trece la nemurire, să musce cu dinții din rânii luptelor, ce le purtăm astăzi.*)

Primiți, D-le Redactor, asigurarea considerațiunii noastre.

Diracțiunea gimnasiului din Blaj.

Correspondență particulară

a „Tribunei”.

Munții-Apuseni, Iulie 1887.

(Maial. — Examenale dela scoalele confesionale române și dela cele de stat. — Încă ceva despre alegerea de deputat al cercului Trăscău. — O deputațiune de Vidreni înaintea tronului. — Adunarea generală a despărțământului VII al Asociațiunii transilvane din Lupșa.) Tocmai în anul când se făceau cele mai mari eforturi pentru a scoate din urnă o nouă majoritate măestră dlu de Tisza, am avut noi cesti din capitala „ciubărarilor” o ăi bună între cele nenumerate zile rele. Elevii dela scoalele noastre confesionale și-au ținut maialul în frumoasa pădurice de brad situată deasupra Câmpeniului, numită „Poduri”. Succesul acestei petreceri atât moralmente cât și materialmente a fost complet, ceea-ce face multă onoare corpului didactic.

*) Cam așa o pățim cu toții. Red. „Tribunei”.

O plăcută surprindere mi-a pricinuit împregiurarea, că simpaticul și zelosul capelan-în-vătător gr.-cat., dl Nicolau Muntean, a știut trece la ordinea zilei preste neînțelegerile ce se iviseră sub antecesorul d-sale, care dealtmintrelea își ține de merit a ataca pe unul și pe altul pe cale diaristică, fie aceea chiar și oameni binemeritați pe terenul bisericesc-scolar, precum e bunăoară dl Păcurar. Semn foarte învederat, că armonia între învățătorii din Câmpeni e posibilă, dacă ei ca atari sânt oameni de caracter și nu sânt predominați de principii iesuitice. Concordia odată restabilită au sfânta datorință să o nutrească din răspuneri, ca să aducă roade folositoare cauzei comune, căci numai așa vom pute să ajungem, unde cu toții dorim: să avem nise scoale interconfesionale de model în munți.

Poesiile declamate de elevi între pause au fost bine alese și foarte bine reușite. Cei prezenți le-au primit cu un vifor de aplauze. Ungurii, precum nici odată, așa și cu ocaziunea aceasta, nu ne-au supărat cu prezența lor. Acesta ar fi lucrul cel mai mic, dacă noi n’am căuta cu toată ocaziunea să-i spriginim în daraverile lor. Oare din purtarea lor n’am pute să învățăm și noi odată minte? Până când atâtea slugărnice?!

Ce se atinge de rezultatul material, acela a fost destul de îmbucurător și se urcă la modesta sumă de preste 34 fl. v. a. meniți pentru înființarea unui fond, din care să se procure cărți școlarilor miseri, ear’ cei distinși să se premieze.

În 13 Iunie a. c., adevă în ziua următoare după maial, s’a ținut examenul cu băieții dela școala gr.-cat. Încredințați conducerii dlu capelan-în-vătător Nicolau Muntean, cu rezultat foarte mulțumitor; ear’ în 16 și 17 cu elevii și elevele dela școala normală gr.-or.

Răspunsurile prompte și precise au fost o garanță destul de puternică, că domni învățători I. Motora și N. Corcheș au știut satisface greleii lor misiuni.

Ardeam de dorul să asist și la examenele școlai de stat din loc, ca să fac o paralelă între rezultatul uneia și altele. În fine mi-s’a împlinit dorința în 2 Iulie n. Ilusiuni mari dela început nu mi-am făcut, căci sciam a priori, că am să fiu desilusionat. Te cuprindea o adevărată milă, vădând pe bieții băieți cum se svercolesc în pronunțarea unor cuvinte neînțelese învățate pe din-afară. Procederea aceasta antipedagogică mai era cum era, o adevărată gălgăie se întâmplă însă, când învățătorul puneă băiatului câte o întrebare, care în loc de răspuns, îi răspundea cu totul altceva.

Dialogul acesta de regulă se sfârșia cu adresa învățătorului cătră domnul inspector reg. de școale, — un nișan de vre-o 28 ani — „ez ostoba szamdr”.

Nu știu cum îi va mai trage firea pe părinți să-și dea copiii la o școală, unde în loc să învețe ceva, perd timpul cel scump și anii frageți a-i copilariei înzadar. Negreșit, că oamenii nostri competenți trebuie să premeargă cu exemplul și să nu fie ei cei dintâi, cari își dau copiii la școala ungurească. După finirea examenului s’au împărțit ca premii vestminte între școlarii români. După-cum se vede, sânt mari îndeletnicirile, pe cari cei puternici și-le impun ca să ademenească pe bieții Moți să-și dea copiii la școala lor; cu toate aceste frecuențe școlai e foarte slabă și după-cum se aude pe anul viitor are să se casseze un post de învățător. Un început de bun augur.

Ca epilog la cele duse în „Tribuna” despre alegerea din Trăscău, mai adaug, că cei cari au făcut mai mari presiuni asupra alegătorilor români au fost notarii și primarii. În special notarul din Vidra, marele „kultur-egylet”-ist, crescut în seminarul „Andreian”, hrănit cu prescură românească, Kandrea Miklos și notarul din Câmpeni Kristea János și G. Morariu din Câmpeni, toți trași, după cum se vorbește, în cercetări disciplinare pentru câte toate ce ar fi comis față cu bietul popor, au făcut presiuni asupra alegătorilor, numai ca să îmblândească pe solgăbirăul, ca să nu ese la lumină cu masca, care, iritat, ușor i-ar pute arăta lumii de ceea-ce în adevăr sânt. Lucrul astfel merge de minune! Főszolgabírául are putere aproape nețermunită asupra primarilor, cari după spatele lui comit cele mai mari abuzuri, mulțumindu-se în schimb — după împregiurări — cu servicii de corteșire.

Până atunci fie-mi permis a mai dăce, că de drojdii și lipitori naționale, precum sânt și primarii acestia, nu mă mir că comit sub ocrotirea șefului lor atâtea abuzuri, mă surprinde însă când oameni ca primarul din Certeghe, Nicodim Cothișel și cel din Neagra, G. Candrea, oameni cu oare-care pretensiune și stare frumoasă independentă, joacă un rol atât de înjositor.

Încă în anul trecut am fost notificat, că Muntenilor fiindu-le luat mijlocul principal de subsistență, care consistă în exploatarea pădurilor, sînt siliți după-ace erarul a făcut segregarea acelor, să emigreze în depărtata Dobrogea. Emigrarea aceasta nici acum n'a încetat, cu toate că oamenilor noștri li se pun fel de fel de pedepse numai și numai ca să-i țină aici pentru a-i pute storce. Vădînd Muntenii, că pe de o parte le este luată posibilitatea de a mai emigra, ear' pe de alta erarul și comitetul administrativ comitatens au oprit cu deservire atît pășunatele, cît și pădurile: cel dintău cu un număr însemnat de vigili silvanali străini, ear' al doilea cu o mulțime de tăblițe pe cari stă scris „Ved-erdô”, cu cari a umplut toate locurile până și acelea, unde de când e lumea n'a existat pădure. Vădînd dară Muntenii, că pe de o parte li se pun pedeci la emigrarea lor cerîndu-li se pentru un general-pas câte 5 fl. și primîndu-l numai după decurgerea a lor 3 luni, ear' pe de altă parte nemai putînd satisface impilărilor și impositelor de tot soiul s'au decis Vidrenii ei de ei, a-și alege din mijlocul, lor o deputațiune de 5 membri, cari se meargă înaintea Tronului să le prezente gravaminele lor, să ceară cu deosebire dela Tron, ca pădurea și pășunatul să fie libere. Ce va fi isprăvit această deputațiune în Viena, nu știu, tot ce știu este, că Joi în 30 Iunie n. a fost primită în audiență de către Maiestatea Sa prea bunul nostru Monarch, Francisc Iosif I. și aceasta e destul, ca să deede de gîndit domnilor noștri, că nu numai inteligența, „agitatorii” sînt nemulțumiți cu actuala stare de lucruri, ci însuși poporul, căci cuțitul a ajuns la os.

E ceva curios în lucru; acum 100 de ani omul poporului, martirul Horia, de repețite ori mergea în „Burgul” din Viena, pentru a arăta nedreptățile și apăsările d-lor feudali, — după un secol se întîmplă același lucru, cu deosebire, că acum nu mai domnesc feudali, ci sistemul de guvernare al domnului de Tisza. — Mare ispravă nu vor fi făcut bravi noștri Vidreni la curtea din Viena, una însă nu se poate nega: de a fi atras atențiunea Monarchului asupra lucrului, că în această țeară există un popor, care e nemulțumit, împilat și stors de toate părțile. Deocamdată e destul și atîta.

În 10 Iulie n. despărțământul VII al „Asociațiunii transilvane pentru literatură și cultura poporului român” și-a ținut adunarea generală pentru anul acesta în comuna „Lupșa-Sat”. N'aș fi crezut, ca de astădată să se întrunească la această adunare un număr atît de mare din inteligența noastră însoțită de o cunună atît de frumoasă de doamne și domnișoare; — păcat numai, că pitorescul costum național a lipsit aproape cu deservire, afară de d-na preoteasă Davidescu din Mogoș și soția învățătorului Nicoară din Lupșa — nici una dintre dame nu s'a prezentat în acest costum, atît de mult iubit de către o Suverană din zilele noastre.

Adunarea a decurs în cea mai exemplară ordine; ca taxe dela membrii ordinari și ajutători înscriși de nou au încurs aproape 150 fl. v. a. După finirea agendelor adunării, cei prezenți s'au întrunit cu toții la o masă comună în localul scoalei române gr.-ort., carea încă este o dovadă destul de puternică, că bravi locuitorii ai comunei Lupșa într'adevăr se interesează de progresarea poporului în învățatură. La masă, lipsind o musică „faraoneană”, ne-a delectat una din popor — și aceasta, după marea mea părere, a fost tare la loc, pentru-că adunarea noastră cu atîta a avut un colorit mai mare și mai adevărat românesc. În decursul prînzului n'au lipsit nici toastele, — directorul despărțământului dl avocat Gerasim Candrea a rostit unul în sănătatea Maiestății Sale și a întregii Case domnitore, de către alții în sănătatea președintelui Asociațiunii T. Cipariu și a membrilor din comitetul central, în onoarea sexului frumos și în sănătatea fraților Lupșeni pentru frățesca primire, cu care am fost întîmpinați.

După masă inteligență și popor cu toții am mers la locul de joc, unde la sunetul muzicii naționale ne-am apucat de joc, care a durat până seara, când între adevărat frățesci strîngerii de mână ne-am despărțit promițîndu-ne a ne întruni la asemenea petrecere anul viitor în comuna Sălciua-de-jos.

Scrutătorul.

Cronică.

Numiri. Ioan Sándor jun., până acum pretor superior onorar, s'a numit secretar de comite suprem, cu rangul de concipient ministerial, pe lîngă comitele suprem al comitatului Turda-Arieș. — Ministrul reg. ung. de culte și instrucție publică a întărit definitiv în postul său de până acum pe George Nahalko, învățător ordinar la scoala elementară de stat din Cubin. — Ministrul reg. ung. de finace a

numit pe oficialul de dare, Gervasiu Rettegi, de controlor clasa III la oficiul reg. de dare din Deva. — Președintele tribunalului reg. din Cic-Sereda a numit pe practicantul de drepturi fără diurnă, Iuliu Kányia, de practicant de drepturi cu diurnă la judecătoria cercuală din Gergio-Sân-Miclăuș.

Camera advocațională din Murș-Oșorheiu anunță, că Nicolae Pap Bota, avocat, strămutându-și locuința din Bistrița în comuna Șard (pe teritoriul camerei advocaționale din Alba-Iulia), a fost șters din lista acelei camere.

Scire personală. Generalul medic W. Hoor a sosit astăzi cu trenul de dimineața aici, ca să inspecteze trupele și stabilimentele sanitare ale garnisoanei din Sibiu.

Excursiune în munții Făgărașului. Mai mulți frecuenți ai scoalei de canoți de aici vor face mîne o excursiune în munții Făgărașului și anume se vor urca până în vîrfurile muntelui Negoiu.

Invitare la petrecerea cu joc „pique nique” ce se va arăna în favorul scolei gr.-cat. din Cut Duminecă în 31 Iulie st. n. 1887 în localitățile acelei scoli. Cut, 14 Iulie n. 1887. Comitetul arangiator. Începutul la 4 oare după amiază. Intrarea: de persoană 60 cr., de familie 1 fl. NB. P. T. gardedamele sînt rugate a îngriji supeul. Oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale diaristică.

Expozițiune slovăcească. Ni se scrie din Turocz-Szt.-Márton, că acolo se va deschide la 2 August n. o expozițiune națională slovăcească de brodării țărănești. Tot în timpul acela va avea loc și o expoziție a tablourilor pictorului slovac Iaroslav Vesin, ale căror sugete sînt luate din viața poporului slovac. Expoziția se va închide la 1 Septemvrie n.

Agitațiune cehică în contra productelor ungare. Se telegrafează din Praga: Din incidentul amendelor dictate de ministrul ung de comunicațiune celor două întreprinderi de transport, cari și-au procurat materialuri din Cislaitania, „Narodni Listy” a reînceput agitațiunea în contra productelor ungare și a exmis parola, ca preste tot să nu se cumpere nimic din Ungaria. Mai ales contra neguțătorilor de porci ungari se va îndrepta represiunea; dela această se va pretinde să aibă pasaport de neguțător ambulanți și să documenteze, că sînt contribuabili.

Un aliat al României în războiul vama. Sub acest titlu scrie „Neue Freie Presse” dela 21 Iulie n.: Nu se mai poate tăgădui, că Germania se folosește de toate mijloacele spre a trage foloase din războiul vama austro-român și spre a câștiga pentru sine piața, pe care a avut-o până acum în cea mai mare parte Austria. Un însemnat ajutor pentru România în războiul vama zace în ușurarea vîndării de cereale române și în această direcțiune guvernul român a început deja a negocia. Se afirmă, că s'a stabilit o legătură între România și porturile germane din Marea-Nordică. „Kölnische Zig.” asigură chiar, că guvernul român va acorda unei asemenea legături de navigațiune un ajutor de stat, și observă, că Germanii au cel mai mare interes de a pune mîna pe piața română, care altcum s'ar întoarce spre interesele franceze-rusesci. Despre Austria nu face amintire nici un cuvînt foaia prusiană. E însă fără îndoială, că un astfel de proiect de navigațiune e îndreptat în contra intereselor monarhiei noastre.

Despre încheierea convențiunii comerciale cu România. I-se scrie din Viena lui „Pester Lloyd”: Societatea căilor ferate de stat austro-ungare a cerut dela locurile competente deslușiri sigure, dacă sînt sau ba prospecte, că se va încheia convențiunea comercială cu România încă în toamna anului curent și astfel dacă se poate conta la un export mai mare de cereale din partea României? Această întrebare s'a făcut, după-ace căile ferate române, sperînd, că negocierile pentru încheierea convențiunii se vor sfîrși în curînd, după-cum sună mai multe sciri oficiale, au întocmit 900 de vagoane pentru transportul alla rinfusa. Aceste vagoane vor fi întrebunțate mai cu seamă pentru transportul cerealelor române în Germania-de-Sud și Elveția. Deslușirile date de locurile competente sînt de cuprinsul, că până cam unaltă nu sînt de loc prospecte, că negocierile de atâtea-ori întrerupte se vor termina în vreme atît de scurtă.

Exportul cerealelor din Moldova. Se scrie din Botoșani: Bogata recoltă de grâu, care în privința calității dă rezultate foarte bune, promite că Moldova în lunile viitoare ear' va participa în măsură mare la aprovizionarea Europei apusene. În urma politicii căilor ferate române și a constelațiunilor tarifelor, exportul cerealelor în anul trecut s'a îndreptat mai cu seamă către Brăila și Galați, de unde apoi se continuă pe calea foarte înisă pe mare la locurile destinațiunii. În ast-nră există intențiunea de a duce cerealele cît se poate de iute pe debușurile lor și a trage din această conjunctură folos cît se poate de mare. Astfel exportatorii români se gîndesc a folosi liniile ferate pentru exportul direct al mărfii, și prin urmare Ungaria se va întalni mai iute ca de altădată cu concurența cerealelor române pe piețele comune. Din toate părțile se fac pregătiri pentru campania exportului, care în anul de față promite a fi foarte lucrativă.

Atentatorii la viața dlui Mantoff, prefectul Rusciucului, au fost duși dela Văcăresci la Telega, unde vor sta 7 ani, la cari au fost osândiți.

Împărăteasa Elisabeta și regina Victoria. Foile engleze scriu: Împărăteasa Elisabeta a adresat reginei Victoria o scrisoare de cuprinsul cel mai cordial, în care își exprimă regretele, că starea sănătății Sale nu i-a permis să-și întocmească călătoria în Englitera astfel, ca să poată lua parte la festivitățile iubileului domniei de 50 ani a reginei regatelor unite. Regina Victoria a răspuns în limba germană următoarele: Totdeauna îmi face bucurie mare, când pot saluta în țeara mea pe grațioasa împărăteasă a Austriei. Această bucurie speriez că o voi avea cu prilegiul reînnoțirii Maiestății Voastre. La iubileul meu Austro-Ungaria prin principele seu de coroană atît de splendid a fost reprezentată, încât nu-mi rămîne dreptul de a mă plînge.

Atentatul lui Zangerle, despre care vorbesce telegrama noastră de alaltăieri, nu a produs nici un fel de iritațiune. El nu va fi obiectul intervențiunii diplomatice, ci numai al acțiunii judecătorești. De altminte la Zangerle se pare a fi nebun — așa se telegrafează din Paris.

Un canal între Marea-Baltică și Marea-Albă. Se anunță din Petersburg, că s'a început studiarea unui proiect de a lega Marea-Baltică cu Marea-Albă printr'un canal. O comisiune specială, numită de ministrul de finace, a fost însărcinată de a cerceta acest proiect.

Incendiu. Magazinul de cereale din Minneapolis în America, cel mai mare din statele nord-vestice a ars cu 590.000 de bush-tele de grâu. Paguba este de preste 1 milion dolari.

Holera. În Catania s'au întîmplat în 19 Iulie n. 55 casuri de holeră, dintre care 31 cu sfîrșit letal.

Varietăți.

(Micșorarea mortalității.) În Aprilie trecut s'a ținut la Roma întrunirea „Institutului internațional de statistică.” Printre lucrările cetite la această întrunire sînt câteva de un deosebit interes.

I. Dl doctor Vacher, Francez, a arătat că micșorarea mortalității pare că a fost un fapt general. În Francia, mortalitatea la 1000 a fost în secolul din urmă, după Laplace și Condorcet, de 34, ear' astăzi este numai de 22. Dl Vacher a găsit, că într-o comună mortalitatea a fost în 1775—90 de 41, pe când astăzi este numai de 24. În Suedia o statistică bine ținută există dela 1740. În secolul din urmă s'a numărat 28 de morți pe an la 1000, și astăzi nu sînt decît 17. Asemenea după datele ce sînt, se calculează, că în Italia mortalitatea a fost la sfîrșitul secolului din urmă de 39 la 1000, pe când astăzi nu e decît de 27. Dl Vacher a mai citat câteva exemple de această micșorare a mortalității. Din ce cauză provine dînsa? Trebuie să o atribuim progreselor medicinei? Dl Vacher o atribuie igienei. Nu se poate face deosebire decît în ce privește vaccinațiunea, care a micșorat până aproape la nimic numărul morților de variolă. O altă cauză a micșorării mortalității este secara bălților. S'a ținut socoteală de mersul secărității în părți, în care s'au secăt bălțile, și datele statistice confirmă o micșorare însemnată. În fine libertatea comerțului cu grîne în interiorul țărilor suprimînd foametele, au avut o influență simțită asupra mortalității. Așa dar' igiena generală, îmbunătățindu-se, a adus micșorarea numărului de morți.

II. Dl L. Bodio, Italian, a tratat un subiect analog cu cel studiat de dl Vacher, și a ajuns la conclusiuni identice. Statistica italiană este un model și prin urmare datele sale au o mare valoare. S'a constatat, că dela 1866 până la 1885, mortalitatea s'a scăzut dela 30 la 1000 până la 27; în același timp rasa pare că s'a întărit; de unde în 1886 se reformau 36 de tineri înscriși pentru sorți, în 1884 această proporție scade la 20. În Italia, inamicul cel mare ce trebuie învins este impudismul. S'au făcut mari eforturi pentru secarea bălților, și astfel proporția de morți a scăzut.

Conclusiunea acestei lucrări este tot ca a dlui Vacher: necesitatea organizării igienei publice. Progresele igienei sînt în strînsă legătură cu progresele economice și îmbunătățirea traiului. Mijloacele ne lipsesc adesea pentru a aprea bînăstarea generală și de multe-ori elementele ce ne sînt date par contradictorii. De exemplu, mărirea salariilor este un semn de mîrire a bunei stări; dar' dacă prețul lucrurilor necesare vieții se mărește în paralel, unde este folosul pentru salariat? Trebuie dar' să se considere aceste două date deodată pentru a ajunge la o conclusiune satisfăcătoare. Dl Bodio a făcut această comparațiune printr'un calcul foarte ingenios. Din toate lucrurile necesare vieții, alimentele sînt cele mai indispensabile și de valoare lor depinde valoarea tuturor celorlalte mărfuri. Dl Bodio a observat dar' valoarea celor două alimente mai răspîndite în Italia, grăul și porumbul; pe urmă observînd în aceeași parte de vreme salarul mijlociului la treideci de meșesuguri foarte răspîndite, a calculat căte oare de lucru sînt necesare pentru a produce un hct. de grâu și un alt hct. de porumb. Această cifră resunează minunat pe toate acele, cari privesc condițiunile de trai al lucrătorului. El a ajuns la datele următoare: în 1862 trebuiau

330 oare de lucru pentru a produce un hct.; de atunci numărul de oare scade în continu, până-ce în 1885 ajunge la 153 oare. Aceste cifre probează, că deși este supus la variațiuni și la crise cărora nimeni nu scapă, salarul lucrătorului italian se mărește mai mult decît prețul lucrurilor necesare vieții. Așa dar', după-ce a întîmpinat trebuințele subsistenței sale, îi mai rămân mai multe mijloace decît altădată pentru a întîmpina celelalte trebuințe ale sale fizice, morale și intelectuale.

(Alienațiunea mentală la Negri.) — „New-York Medical Journal” arată, basat pe statistice, că alienațiunea mentală în Statele-Unite face progrese înspăimîntătoare prin rasa neagră, care înainte de emancipațiunea ei părea că se bucură de privilegiul de a fi scutită de boale mentale. Causa principală de alienațiune este, după dl Buchanan, trecerea prea repede dela starea de sclav la aceea de om liber. În adevăr acești Negri ne-preparați prin educațiune și instrucțiune, s'au datat la toate viciile și mai ales la alcoolism, factor atît de important al alienațiunii. Formele clinice cele mai frecvente sînt: delir de persecuțiune, delir de grandoare cu impulsuni omicide; din contră, tendența la sinucidere e foarte rară.

Din public.*)

Mulțumită publică.

Un act de pietate și filantropie a sîvîrșit în zilele aceste P. O. Domn Mihaiu Cirlea, notar public în Abrud, făcînd un deposit de 100 fl. la cassa de economii „Auraria” în Abrud sub numele: „Fundatiia Mihaiu și Cornelia Cirlea născ. Bașota”, în favorul „Reuniunii femeilor române din Abrud, Arbud-sat și giur”, cu scop de a se ajutara fetele sărace cu premii și cărți dela scoala acestei reuniuni, ceea-ce a făcut-o întru eterna memorie a reșortei în Domnul și mult regretate sale consoarte Cornelia născută Bașota, și pentru care faptă nobilă din partea subscrișilor în numele comitetului susnumitei reuniuni, i-se aduce P. O. Dn Mihaiu Cirlea, notar public în Abrud, cea mai călduroasă mulțumită, și cu atît mai virtuos, căci înainte de aceasta cu vreo câteva luni, și pe când și neuitata Cornelia era în viață, amîndoi s'au făcut membri fondatori ai reuniunii noastre, solvind taxa de 10 fl. fiecare.

Să deo Dumneșeu, ca, precum fructele acestei fapte vor fi ajutor și mîngăiere unor copile sărace, astfel să fie mijlocitoare pentru odihna fericită a sufletului nobil al neuitatei reșorte în Domnul, ear' P. O. Dn dăruitor ajutoare, la o viață fericită de aci înainte, și nouă celorlalte în o însuflețitoare întărire și îndemnare, tocmai acum, când nu preste mult avem să sîrbăm deschiderea altorului mușelor femeii române, adevărat a scoalei noastre de fete, ceea-ce dorim din tot sufletul.

Abrud, în 8/20 Iulie 1887.

Ana Gall,
președintă.

Alexandru Ciura,
secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesc răspunderea.

Posta ultimă.

Viena, 21 Iulie n. Membrii deputațiunii bulgare Calceff, Nichiforoff, Baicansiceff au plecat ieri, Tonceff și Michailoff astăzi către Bulgaria. Ciomacoff și Stransky mai rămân o săptămînă aici pentru a conferi cu prințul de Coburg.

Paris, 21 Iulie n. După „Figaro” negocierile guvernului german cu Vaticanul în privința germanisării Alsatiei și Lorenei s'au sfîrșit fără rezultat, de vreme-ce Papa a declarat, că nu voiesc să oprească întrebunțarea limbii franceze în seminarele de acolo.

Londra, 21 Iulie n. Renumitul explorator al Africei-centrale Stanley a fost ucis de indigeni într-o luptă pentru proviant.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Budapesta, 22 Iulie n. Guvernul Congoului n'a primit nici o confirmare despre pretinsa omorîre a călătorului Stanley.

Sofia, 22 Iulie n. Faimetele neliniștitoare răspîndite prin foi din străinătate sînt scornite. Noul ministru de războiu și-a și început funcțiunile. Ministrul de războiu anterior a călătorit la o baie din țeară. Scirile despre demisia intenționată a mai multor oficeri și despre arestarea lui Radoslavoff sînt cu deservire neîntemeiate.

Strassburg, 22 Iulie n. La alegerea suplimentară s'a ales candidatul Alsatienilor moderați și al unei părți din partidul vechilor Germani.

Constantinopol, 22 Iulie n. Poarta pregătesc nouă deslușiri în privința convenției egiptene.

Redactor responsabil: În absența lui Cornel Pop Păcurar: Pompiliu Piposiu.

Extrase bisericesci-scolare.

Posturi vacante.

— Un post de paroh gr-or. în parohia de clasa II. Mociu, protopresbiteratul Clujului (Archiepiscopă). Emolumentele sunt: Porțiune canonică 33 jug. arător și fânaș, à 8 fl. computat jugerul: 264 fl.; folosirea casei, grădinei și a supra-edificatelor din curtea parohială, 100 fl.; dela 110 familii câte o merță mică 16 cupe de cucuruz sfârmat, și câte o Ți de lucru cu palma, 110 fl.; dela 140 familii venitul stolar, 49 fl.; alte prestațiuni sigure. — A se adresa până în 20 August st. n. a. c. la protopresbiterul tractual: dl Vasile Roșescu, în Cluj.

— Un post de paroh gr-or. în parohia de clasa II. Ghirec, protopopiatul Timișorii (diecesa Aradului). Emolumentele sunt: O sessie de pământ arător de 30 jugere; birul și stola usuată până aci în comună dela 167 case, cari la olaltă dau venitul anual de 600 fl. — A se adresa până în 30 Iulie st. v. a. c. la protopopul tractual: Melețiu Dreghiciu, în Timișoara.

— Un post de capelan gr-or. temporal în parohia de clasa I-ă din Seceani, protopresbiteratul Timișorii (diecesa Aradului). Emolumentele sunt: jumătate din toate venitele parohiale. — A se adresa până în 6/18 August a. c. la protopopul tractului: Melețiu Dreghiciu, în Timișoara.

— Un post de învățător gr-or. la scoala a II-a din Somosheș, inspectoratul Șepreusului, protopopiatul Boroșineului (diecesa Aradului). Emolumentele sunt: In bani gata 240 fl.; pentru conferență 10 fl.; scripturistă după necesitate; 12 orgii de lemne; cuartir natural cu grădină de legumi; dela înmormântări, unde va fi poftit, stolele îndatinate. — A se adresa până în 23 Iulie st. v. a. c. la inspectorul scolar: Ioan Avram în Miske, p. u. Nagy-Zerénd (cottul Aradului).

— Un post de învățător gr-or. în comuna Cutina, protopresbiteratul Belințului, inspectoratul Leocusesci (diecesa Aradului). Emolumentele sunt: In bani gata 100 fl.; pentru slănină, lumini și sare 55 fl.; 8 orgii de lemne, din care e a se încălzi și scoala; 39 meți bucate în boambe; 2 părți cucuruz și 1 grâu; pentru conferență 10 fl.; scripturistă 5 fl.; 3 jugere pământ, parte

arător și parte fânaș; cuartir liber și grădină de legumi de 400 □. — A se adresa până în 23 August st. n. a. c. la inspectorul scolar: Adam Rosa, în Leocusesci, p. u. Bălinez per Lugoj.

— Un post de învățător gr-or. în comuna de clasa II. Chesinț (cottul Timișorii). Emolumentele sunt: Cuartir liber cu grădină de 600 stângini pentru legumi; în bani gata 176 fl. 80 cr.; pentru conferență 10 fl.; pentru paușal 5 fl.; 60 meți de grâu; 14 stângini de lemne, din care se va încălzi și scoala; 4 jugere de pământ arător. — A se adresa până în 20 Iulie st. v. a. c. la inspectorul scolar: Iosif Grădinariu, în Seceani, p. u. Vinga.

— Un post de învățător gr-or. în comuna Chișlaz, inspectoratul Orădiu-mari. Emolumentele sunt: Cuartir cu grădină computat în 30 fl.; 10 holde de pământ 72 fl.; 25 cubule de bucate, 15 grâu, 10 cucuruz, per 5 fl. 60 cr. cubulul, face în bani 140 fl.; dela toată casa 50 cr., face 50 fl.; pășune pentru vite 4 fl.; pentru adusul lemnului opt care 8 fl.; venitul cantoral 30 fl. Suma totală face: 334 fl. — A se adresa până în 3/15 August a. c. la inspectorul scolar și protopopul tractului: Toma Păcală, în Zsăka, p. u. Furta.

— Două posturi învățătoresci gr-or. în comuna Secusigiu, inspectoratul Vinga: unul pentru scoala de fete și altul pentru scoala inferioară de băieți. Emolumentele pentru postul scoalei de fete sunt cunoscute deja din concursul publicat în nr.ii 6—8 din a. c. ai foaiei „Biserica și Scoala”. Ear' ale scoalei de băieți sunt următoarele: în număr 166 fl.; în naturalii 24 hecto și 60 litre de grâu; 6 orgii în natură, din cari are a se încălzi și salonul de învățământ, — ori ecivalentul lor de 60 fl. cum va afla de bine antistia parohială; pentru conferență 12 fl.; cuartir liber, ce nu lasă nimic de dorit, cu grădină de legumi; paușal necesar de cancelarie. A se adresa până în 5/17 August a. c. la inspectorul scolar cercual: Ioan Muștean, în Baraczház (cottul Timișului).

Cursul pieței din Sibiu

din 22 Iulie st. n. 1887.

Hârtie-monetă română	Cump. 8.62	vând. 8.64
Lire turcesci	11.35	11.40
Imperiali	10.35	10.40
Ruble rusești	1.10	1.11

Bursa de Budapesta

din 21 Iulie st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	101.25
„ „ „ 4%	87.45
„ „ hârtie 5%	151.25
Împrumutul căilor ferate ung.	97.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	127.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	115.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	104.25
Bonuri rurale ung.	104.25
„ „ „ cu cl. de sortare	104.25
„ „ „ bănățene-timișene	104.25
„ „ „ cu cl. de sortare	104.25
„ „ „ transilvane	104.25
„ „ „ croato-slavone	100.—
Despăgubire pentru dițina ung. de vin	123.25
Împrumut cu premiu ung.	122.75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	81.40
Renta de hârtie austriacă	88.—
„ „ „ argint austriacă	113.—
„ „ „ aur austriacă	137.—
Losurile austr. din 1860	885.—
Acțiunile băncii austro-ungare	287.75
„ „ de credit ung.	282.70
„ „ „ austr.	102.—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	5.90
Argintul Galbeni împărătesci	10.—
Napoleon-d'ori	61.90
Mărci 100 imp. germane	126.80
Londra 10 Livres sterlingi	

Bursa de Viena

din 21 Iulie st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6%	100.90
„ „ „ 4%	87.45
„ „ hârtie 5%	151.40
Împrumutul căilor ferate ung.	97.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	115.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	104.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	104.50
Bonuri rurale ung.	104.50
„ „ „ cu cl. de sortare	104.50
„ „ „ bănățene-timișene	104.50
„ „ „ cu cl. de sortare	104.50
„ „ „ transilvane	104.50
„ „ „ croato-slavone	100.25
Despăgubire pentru dițina ung. de vin	123.50
Împrumut cu premiu ung.	123.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	81.55
Renta de hârtie austriacă	82.90
„ „ „ argint austriacă	115.20
„ „ „ aur austriacă	137.25
Losuri austr. din 1860	883.—
Acțiunile băncii austro-ungare	288.—
„ „ de credit ung.	282.60
„ „ „ austr.	5.94
Argintul Galbeni împărătesci	9.99
Napoleon-d'ori	61.90
Mărci 100 imp. germane	126.05
Londra 10 Livres sterlingi	

O băcănie

bine frecventată ce zace în cel mai bun loc în piața de aici e numai decât de vândare din cauza mutării.

Deslușiri dă

Grigorie Mathey

[472] 1—2

piața mică.

Nr. 695—1887.

[471] 2—3

Concurs.

La scoalele reuniunii fostilor grănițeri din regimentul I român sunt de conferit pe calea concursului:

1. Postul de învățător-dirigent la scoala din Cugier, comitatul Hunedoarei, cu salariu anual de 350 fl. v. a., apoi cuartir și lemne de foc.

2. Postul de învățător-dirigent la scoala din Vestem, comitatul Sibiului, cu salariu de 300 fl. din fondul scolastic central, precum și cuartir și lemne de foc.

3. Postul de învățător secundar la scoala din Sina, comitatul Sibiului, cu emolumentele: 200 fl. v. a. din fondul scol. central, cuartir și lemne după trebuință; în fine

4. Tot la Sina postul de învățător-adjunct cu 180 fl. din fondul central, apoi cuartir și lemne de foc.

Reflectanții la aceste posturi au să-și substearnă suplicile instruite cu diplomă de calificare din studiile pedagogice și din limba maghiară, eventual și alte documente cel mult până în 10 August a. c. st. n. la:

Comitetul administrativ al fondului și scoalelor fostilor grănițeri din regimentul I rom. în Sibiu.

Publicațiunile „Cancelariei Negruțiu“

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania.

[467] 8

„Amicul Familiei.“ Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Cursul XI. — Apare în 1 și 15 Ți a luni în numeri câte de 1½—2½ coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poesii, romane, romanuri, suveniri de călătorie ș. a.; — mai departe tractează cestuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postale.

„Preotul român.“ Revistă bisericească, scolastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare câte de 2¼—3¼ coale; și publică articoli din sfera tuturor sciințelor teologice și între acestia mulțime de predice pe Dumineci, sârbători și diverse ocațiuni, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Operă unui om de bine. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebue să se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șiuluțiu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică Ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puile de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Grigoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II, câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului român. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și

amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de scoală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora.“ 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. Devisa acestui op e: „Tot ce putem arăta, să arătam pruncilor!“ și în literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea îl și recomandăm spriginirii publicului român mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovan. Prețul 30 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin înaltul minister de culte

și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitații ș. a. Prețul 50 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 exemplare costau 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul Prea Sântei Vergure Maria a Născătoare de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot acolo se cumpără ACȚIILE TUTUROR institutelor de credit și economii și se schimbă cupoanele acelora cu trei luni înainte de scadența lor.